Roll No…….. **Total No. of Printed Pages: [04]**
Total No. of Questions: [11]

BBA (Semester –1st)
HUMAN VALUES AND PROFESSIONAL ETHICS
SUBJECT CODE: BHUM0103
Paper ID: [150106]

Time: 03 Hours **Maximum Marks: 60**

Instruction for candidates:

1. Section A is compulsory. It consists of 10 parts of **ONE** marks each.
2. Section B contains short type question. It consists of 5 questions of **4** marks each. The student has to attempt all questions.
3. Section C contains descriptive type questions. There will be five questions. Each question contains two parts. The students have to attempt any one part from each question. Each part carries six marks.

Section – A **(1 marks each)**

Q1. Attempt the following:

a) "Natural acceptance is innate, invariant and universal." Explain this statement with an example.
"ਕੁਦਰਤੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਸੁਭਾਵਕ, ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।" ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ।
"प्राकृतिक स्वीकृति जन्मजात, अपरिवर्तनीय और सार्वभौमिक है।" इस कथन को एक उदाहरण सहित समझाइये।

b) What is the meaning of prosperity? How can you say that you are prosperous?
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ?
समृद्धि का क्या अर्थ है? आप कैसे कह सकते हैं कि आप समृद्ध हैं?

c) How does value education helps in fulfilling one's aspirations?
ਮੁੱਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ?
मूल्य शिक्षा किसी की आकांक्षाओं को पूरा करने में कैसे मदद करती है?

d) Distinguish between the needs of the Self and the needs of the Body.
ਸਵੈ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰੋ।
स्वयं की आवश्यकताओं और शरीर की आवश्यकताओं के बीच अंतर करें।

e) What do you understand by 'trust'? What is its importance in human relationship?
ਤੁਸੀਂ 'ਭਰੋਸੇ' ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?
'विश्वास' से आप क्या समझते हैं? मानवीय संबंधों में इसका क्या महत्व है?

f) There is a common saying; if you trust everybody, people will take undue advantage of you.
ਇੱਕ ਆਮ ਕਹਾਵਤ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਗੇ।
एक आम कहावत है; अगर आप हर किसी पर भरोसा करेंगे तो लोग आपका अनुचित फायदा उठाएंगे।

g) What do you mean by universal human order? What are its implications?
ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ?
सार्वभौमिक मानव व्यवस्था से आप क्या समझते हैं? इसके निहितार्थ क्या हैं?

h) Comment on the statement: "Nature is limited and space is unlimited."
ਕਥਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ: "ਕੁਦਰਤ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੇਸ ਅਸੀਮਤ ਹੈ।"
इस कथन पर टिप्पणी करें: "प्रकृति सीमित है और स्थान असीमित है।"

i) What do you mean by professional ethics?
ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
व्यावसायिक नैतिकता से आप क्या समझते हैं?

j) What is ethical human conduct? Explain in terms of values, policies with examples.
ਨੈਤਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਆਚਰਣ ਕੀ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਲਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
नैतिक मानवीय आचरण क्या है? मूल्यों, नीतियों के संदर्भ में उदाहरण सहित समझाइये।

Section – B **(4 marks each)**

Q2. What do you mean by happiness and Prosperity? Critically examine the prevailing notions of happiness in the society and their consequences.
ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।
सुख और समृद्धि से आप क्या समझते हैं? समाज में प्रसन्नता की प्रचलित धारणाओं और उनके परिणामों का आलोचनात्मक परीक्षण करें।

Q3. Self-exploration is a process of dialogue between 'what you are' and 'what you really want to be'. Explain and illustrate.
ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ 'ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਹੋ' ਅਤੇ 'ਤੁਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ' ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਸਮਝਾਓ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
आत्म-अन्वेषण 'आप क्या हैं' और 'आप वास्तव में क्या बनना चाहते हैं' के बीच संवाद की एक प्रक्रिया है। स्पष्ट करें और चित्रित करें।

Q4. What is meaning of justice in human relationships? How does it follow from family to world family?
ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ?
मानवीय रिश्तों में न्याय का क्या अर्थ है? यह परिवार से विश्व परिवार तक कैसे चलता है?

Q5. Explain the concept of holistic perception of harmony in existence.
ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
अस्तित्व में सामंजस्य की समग्र धारणा की अवधारणा की व्याख्या करें।

Q6. What do you understand by competence in professional ethics? Give two examples of its implications in industry.
ਤੁਸੀਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਓ।
व्यावसायिक नैतिकता में योग्यता से आप क्या समझते हैं? उद्योग में इसके निहितार्थ के दो उदाहरण दीजिए।

Section – C **(6 marks each)**

Q7. a) Three things are needed in order to fulfill basic human aspirations–right understanding, right relationships and physical facilities. Explain meaning of each one of these.

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਸਹੀ ਸਮਝ, ਸਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਹੂਲਤਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਓ।

बुनियादी मानवीय आकांक्षाओं को पूरा करने के लिए तीन चीजों की जरूरत होती है- सही समझ, सही रिश्ते और भौतिक सुविधाएं। इनमें से प्रत्येक का अर्थ स्पष्ट कीजिए।

OR

b) How do we differentiate in relationships on the basis of body, physical facilities, or beliefs? What problems do we face because of such differentiation?

ਸਰੀਰ, ਸਰੀਰਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਫਰਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਅਜਿਹੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

हम शरीर, भौतिक सुविधाओं या मान्यताओं के आधार पर रिश्तों में अंतर कैसे करते हैं? इस प्रकार के भेदभाव के कारण हमें किन समस्याओं का सामना करना पड़ता है?

Q8. a) List down the foundation value and the complete value in human relationship. Explain each with one example.

ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ।

मानवीय संबंधों में आधार मूल्य और संपूर्ण मूल्य की सूची बनाएं। प्रत्येक को एक उदाहरण से समझाइये।

OR

b) "I am the seer, doer and enjoyer. The body is my instrument" – Explain.

"ਮੈਂ ਦਰਸ਼ਕ, ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ। ਸਰੀਰ ਮੇਰਾ ਸਾਧਨ ਹੈ" - ਸਮਝਾਓ।

"मैं द्रष्टा, कर्ता और भोक्ता हूँ। शरीर मेरा उपकरण है" - स्पष्ट करें।

Q9. a) How will you show interconnectedness and mutual fulfilment in four order of nature with examples?

ਤੁਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਚਾਰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪੂਰਤੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾਓਗੇ?

आप उदाहरण सहित प्रकृति के चार क्रमों में परस्पर जुड़ाव और पारस्परिक पूर्ति को कैसे दिखाएंगे?

OR

b) Do you think that human beings are sum-total of sentiments and physical aspects the 'self' and the 'body'? Explain your answer using examples.

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖ 'ਸਵੈ' ਅਤੇ 'ਸਰੀਰ' ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

क्या आपको लगता है कि मनुष्य भावनाओं और भौतिक पहलुओं का कुल योग है - 'स्वयं' और 'शरीर'? उदाहरणों का उपयोग करके अपना उत्तर स्पष्ट करें।

Q10. a) What are the programs needed to achieve the comprehensive human goal? List and define each briefly.

ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖੀ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

व्यापक मानव लक्ष्य को प्राप्त करने के लिए कौन से कार्यक्रम आवश्यक हैं? प्रत्येक को संक्षेप में सूचीबद्ध करें और परिभाषित करें।

OR

b) Explain how there is recyclability and self-regulation in nature Or Explain the recyclability in nature with any two examples.

ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਰੀਸਾਈਕਲੇਬਿਲਟੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਯਮ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਰੀਸਾਈਕਲੇਬਿਲਟੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

बताएं कि प्रकृति में पुनर्चक्रण और स्व-नियमन कैसे है या किन्हीं दो उदाहरणों के साथ प्रकृति में पुनर्चक्रण की व्याख्या करें।

Q11. a) Describe briefly the criteria for evaluation of holistic technology. Support your answer with an example.

ਸੰਪੂਰਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ।

समग्र प्रौद्योगिकी के मूल्यांकन के मानदंडों का संक्षेप में वर्णन करें। एक उदाहरण देकर अपने उत्तर का समर्थन करें।

OR

b) How do the current world views lead to contradictions and dilemmas in professional life? Explain.

ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਦੁਬਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸਮਝਾਓ।

वर्तमान विश्व दृष्टिकोण किस प्रकार पेशेवर जीवन में विरोधाभासों और दुविधाओं को जन्म देता है? व्याख्या करना।